

<https://doi.org/10.52326/csd2022.06>

"PROGRESS" OF LIFE ON EARTH

"PROGRESUL" VIETII PE TERRA

Ciprian APOSTOL, *PhD, Assoc.prof.*

ORCID: 0000-0003-2890-9139

"Alexandru Ioan Cuza" University, 11 Carol I Bd., Iasi, Romania

Abstract. The current stage of development of the world economy emphasizes knowledge, in the sense of the use of modern technologies and artificial intelligence, which should support sustainable development and increase the quality of life on earth. However, both the local and the global economy “suffer” as a result of the fact that financial interests from the micro to the macro level still prevail, and in this context a number of problems, such as pollution, individual health, lack of energy and other resources, wars etc., are still a harsh reality which, unfortunately, we still have to face today, and all this can only lead to the violation of fundamental human rights and, ultimately, to the degradation of life on Earth. *The aim of this article* is to capture the main negative aspects of the current stage of socio-economic development, both locally and internationally, generated by the ongoing struggle for supremacy. *The research method* is non-participatory observation. *The source of information* is literature, databases provided by national and international organizations and media resources. *The results of the research* are intended to be a warning signal and a mobilizing force for all national and, above all, international competent bodies, but also for the entire population in general, from all categories of specialists to the last citizen of this globe, with the aim of preventing or even eliminating the problems of the current stage of development, before it is too late.

Keywords: *economy, progress, regress, life, human rights.*

JEL classification: *F40, I15*

Rezumat. Actuala etapă a dezvoltării economiei mondiale pune accent pe cunoaștere, în sensul folosirii tehnologiilor moderne și a inteligenței artificiale, care ar trebui să susțină dezvoltarea durabilă și creșterea calității vieții pe pământ. Cu toate acestea, atât economia de la nivel local, cât și cea mondială “suferă”, ca urmare a faptului că încă primează interesele financiare manifestate de la nivel micro la nivel macroeconomic, iar în acest context o serie de probleme, cum ar fi cele de poluare, sănătatea individului, lipsa energiei, dar și a altor resurse, războaiele etc. constituie în continuare o realitate cruntă cu care trebuie, din păcate, să ne confruntăm și astăzi, iar toate acestea nu pot conduce decât la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului și, în cele din urmă, la degradarea vieții de pe Terra. *Scopul* acestui articol este de a surprinde principalele aspecte negative ale actualei etape de dezvoltare socio-economică, atât la nivel local, cât și internațional, generate de lupta continuă pentru supremație. *Metoda de cercetare* este observarea neparticipativă. *Sursa de informații* o reprezintă literatura de specialitate, bazele de date oferite de organizațiile naționale și internaționale, dar și resursele media. *Rezultatele cercetării* se doresc a fi un semnal de alarmă și de mobilizare pentru tot ce înseamnă organisme abilitate naționale și, mai ales internaționale, dar și pentru toată populația, în general, de la toate categoriile de specialiști până la ultimul cetățean al acestui glob cu scopul de a preîntâmpina sau chiar de a înlătura problemele actualei etape de dezvoltare, înainte de a nu fi prea târziu.

Cuvinte cheie: *economie, progres, regres, viață, drepturile omului.*

Introducere

Pornind de la celebrul citat al lui Yogi Berra - „Este greu să faci predicții, mai ales despre viitor”, putem conchide, mai ales acum, în aceste vremuri incerte, tot cu un citat al acestuia - „Viitorul nu mai este ceea ce obișnuia să fie”.

Într-adevăr, nu ne așteptam ca în secolul XXI, când adoptarea Noii Economii ca modalitate de dezvoltare socio-economică, care presupune progres bazat pe tehnologie, cunoștințe, buna conviețuire cu mediul înconjurător, precum și respectarea principiilor dreptului internațional, a libertăților liberale și a obligațiilor legale pe care ar trebui să se fundamenteze lumea noastră, să ne confruntăm cu pandemii, războaie, crize energetice și alte astfel de fenomene, care nu fac altceva decât să ne confruntăm cu un viitor din ce în ce mai incert în ceea ce privește viața pe Terra.

Dacă ar fi să caracterizăm secolul XXI, am putea trage o scurtă privire pe Wikipedia, care realizează o scurtă sinteză cu privire la principalele caracteristici ale secolului nostru, astfel:[16]

- debutul secolului se caracterizează prin creșterea economiei mondiale, ascensiunea întreprinderilor private și a consumerismului, dar și cu o serie de probleme, care au afectat o mare parte a globului, cum ar fi: terorismul, epidemii, sărăcie, trenduri politice extremiste și schimbările climatice;
- dispariția a opt insule în perioada 2007-2014, ca urmare a creșterii nivelului oceanelor planetare;
- declanșarea războiului împotriva terorismului de toate guvernele lumii, ca urmare a atentatelor din 11 septembrie 2001 din Statele Unite ale Americii, precum și multe alte atentate din Europa de Vest;
- înlăturarea guvernelor și izbucnirea războaielor civile în unele țări arabe (Siria, Irak, Egipt, Libia, Tunisia și Yemen), în anii 2010 (Primăvara Arabă);
- declanșarea crizei financiare globale ca urmare a recesiunii din anii 2007-2008;
- izbucnirea pandemiei de COVID-19 în anul 2020;
- conturarea unei lumi multipolare, ca urmare a apariției mai multor superputeri la nivel global - Statele Unite ale Americii, Federația Rusă, Republica Populară Chineză, Uniunea Europeană și Republica Indiei;
- la începutul secolului, China a devenit cea mai mare putere economică, prin creșterea producției, relațiile dintre SUA și Rusia au devenit tensionate, a izbucnit o nouă cursă a înarmării, iar în Europa s-a introdus moneda comună, Euro;
- pornirea celei de-a patra revoluții industriale, bazate pe inovații din domeniul cibernetic, cât și din domeniul genetic sau domeniul medical.

Astfel, trăim într-o perioadă a contrastelor. Pe de o parte beneficiem de avantajele tehnologiei și a digitalizării, jumătate din populația globului având acces la internet [16], iar pe de altă parte, ne confruntăm cu bolile secolului, generate atât de utilizarea excesivă a digitalizării, cât și de celelalte efecte negative generate de lupta asiduă de a obține supremația economico-financiară la nivel local, dar, mai ales, internațional.

Revizuirea literaturii de specialitate

Preocupările privind calitatea vieții economico-sociale s-au manifestat odată cu evoluția economiei. Astfel, un subiect foarte dezbătut a fost cel al *poluării*, iar literatura de specialitate abundă de articole cu această temă încă din anii 50. [14] De asemenea, *crizele* economico-financiare și nu numai au fost analizate și dezbătute foarte amănunțit în literatura de specialitate. [15] Un subiect la fel de interesant l-a constituit *dezvoltarea socio-economică*, dar și multe altele, prin care s-a urmărit progresul economico-financiar în contextul evoluției vieții pe pământ.

Metodologia cercetării

Scopul acestui articol este de a surprinde principalele caracteristici ale actualei etape de dezvoltare socio-economică, prin evidențierea, în principal, a problemelor generate de lupta continuă pentru supremație, astfel încât să reprezinte un semnal de alarmă și, totodată, de mobilizare pentru a preîntâmpina sau chiar elimina efectele negative ale economiei prezentului, înainte de a nu fi prea târziu. Ca *metodă de cercetare* s-a folosit observarea neparticipativă, iar ca *surse de informații* s-a făcut apel la literatura de specialitate, bazele de date oferite de organizațiile naționale și internaționale, dar și resursele media. *Rezultatele cercetării* constau în semnalarea principalelor probleme cu care ne confruntăm în actuala etapă de dezvoltare socio-economică și, totodată, se doresc a fi un semnal de alarmă pentru tot ce înseamnă organisme abilitate naționale și, mai ales internaționale, dar și pentru

toată populația, în general, de la toate categoriile de specialiști până la ultimul cetățean al acestui glob cu scopul de a conștientiza aceste probleme și de a ne mobiliza de la mic la mare pentru a le rezolva, până nu este prea târziu.

Progresul vieții pe pământ în contextul problemelor economico-sociale actuale

Așa cum am mai scris și în alte articole [3], [5], contextul actual de dezvoltare socio-economică este caracterizat prin multe contraste și incertitudine.

Dezvoltarea socio-economică este definită ca fiind procesul de dezvoltare socială și economică într-o societate și este măsurată cu indicatori, cum ar fi Produsul Intern Brut, speranța de viață, alfabetizarea și nivelurile de ocupare a forței de muncă. [9] Scopul acesteia este de a îmbunătăți bunăstarea socială și materială a individului până la atingerea celui mai înalt nivel posibil de dezvoltare umană, motiv pentru care impune integrarea dezvoltării economice și sociale. [9]

Pornind de la definiția și scopul dezvoltării socio-economice, care pune pe primul loc bunăstarea individului, putem aminti și de drepturile și libertățile acestuia, care sunt reglementate atât la nivel național (de exemplu, Constituția), cât și internațional (de exemplu, Declarația Universală a Drepturilor Omului) de către organisme abilitate. Mai mult, există o serie de organisme care au drept scop asigurarea păcii mondiale și respectarea drepturilor omului, cum ar fi: Organizația Națiunilor Unite (ONU), Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Consiliul European, Curtea Europeană a Drepturilor Omului etc., la care se adaugă și cele naționale, precum Institutul Român pentru Drepturile Omului. Dacă la toate acestea amintim și de multiplele asociații și organizații nonguvernamentale naționale și internaționale, am putea concluziona faptul că drepturile și libertățile omului sunt foarte bine reglementate și apărate de o multitudine de organisme. Dar, din păcate, asistăm cu neputință la o mare încălcare a acestora, atunci când vorbim în special de războaie și pandemii, evenimente care au loc și în prezent.

Astfel, pandemia de COVID-19 a apărut și s-a răspândit pe tot globul, cu efecte economico-sociale de neimaginat. Despre acestea am mai vorbit și în alte studii [2], [4], dar au reprezentat preocupări și pentru alți autori [1], evidențiind atât încălcarea unor drepturi și libertăți (a se vedea restricțiile impuse mai ales în China, dar și în alte state ale lumii), dar mai ales drama generată de îmbolnăvirea și mai ales, decesul unui număr foarte mare de persoane.

Un alt aspect care afectează viața economico-socială actuală îl constituie și conflictul armat dintre Rusia și Ucraina. Pe lângă consecințele economico-financiare grave, care afectează economia din întreaga lume, acest război produce adevărate drame și tragedii în rândul populației din această parte a Europei. Constatăm că nu se mai ține cont de niciun drept sau libertate, mor oameni nevinovați, în special, civili, fără ca organismele menționate anterior să poată interveni la capacitatea maximă a lor.

Chiar dacă este greu de crezut, asistăm astăzi la anexări de regiuni de alte țări din teritorii recunoscute internațional, scurgeri de gaz inexplicabile în Marea Baltică (conductele Nord Stream 1 și Nord Stream 2), amenințări cu arme nucleare (Rusia, Coreea de Nord), crize energetice în condițiile în care unii dau foc la gaz și favorizează topirea ghețarilor sau a incapacității altora de a depozita gazul lichefiat. [8]

Mai mult, secretarul general al ONU, Antonio Guterres, a făcut o serie de afirmații, care nu sunt deloc optimiste, ci din contră. Astfel, acesta indică faptul că „suntem blocați de o uriașă disfuncție mondială”, în condițiile în care „criza puterii de cumpărare se dezlănțuie, încrederea se fărâmițează, inegalitățile explodează, planeta noastră arde”, iar „aceste crize amenință viitorul însuși al umanității și destinul planetei noastre”, motiv pentru care a conchis că „avem nevoie de o coaliție a lumii”. [13]

Pe lângă aceste probleme majore, nu trebuie să le ignorăm nici pe cele legate de dezvoltarea continuă a tehnologiei. Un lucru este cert, trebuie să ne adaptăm „sănătos” la dezvoltarea galopantă a tehnologiei, în sensul că nu putem face evaluări globale (dezvoltarea tehnologică este benefică sau nocivă), ci mai degrabă ar trebui să ne educăm cu privire la utilizarea eficientă a acesteia. [10]

Nimeni nu contestă multitudinea de avantaje ale tehnologiei digitalizate, numai că, așa cum am precizat, trebuie să fim foarte atenți în folosirea acesteia pentru a ne bucura de beneficiile ei și nu de a deveni victime ale acesteia.

Specialiștii indică faptul că cea mai îngrijorătoare tendință a generațiilor lumii moderne este puternic influențată de dependența de tehnologie. [11]

Un studiu al Eurostat din anul 2018 a constatat că românii se află în topul dependențelor de tehnologie, după greci, finlandezi și polonezi, iar un studiu al Global Data Headlines și HootSuite, realizat în anul 2020 a ajuns la următoarele concluzii: în ianuarie 2020, în România existau 15,4 milioane de utilizatori de internet; internetul era disponibil în 80,7% din localități; existau 12 milioane de utilizatori ai rețelelor de socializare; populația deținea 26 milioane de telefoane mobile. [12]

De asemenea, cercetările au constatat că adolescenții sunt cei mai receptivi la utilizarea tehnologiei digitale și cei mai mari consumatori, motiv pentru care folosirea „sănătoasă” a tehnologiei digitalizate devine o nouă sarcină pentru persoana adultă.

Nu sunt puține bolile rezultate din utilizarea excesivă a dispozitivelor digitale (încețoșarea ochilor, tendonita, hidrodenita palmară PlayStation, pierderea auzului, sindromul FOMO, sindromul de vibrații fantomă, nomofobia, insomnia, Cyberchondria (versiunea digitală a hipocondriei), dependența de tehnologie) [7], iar scenariul în care nanoboșii introduși în corpul uman pentru a vindeca anumite patologii s-ar putea transforma în elemente distructive [11] vin să întregesc imaginea de ansamblu asupra problemelor cauzate de utilizarea excesivă a tehnologiei digitalizate.

Încă un aspect pe care doresc să îl amintesc în cadrul acestui studiu este starea educației. Chiar dacă vorbim despre tehnologie digitalizată, nu putem să trecem cu vederea o problemă acută a secolului nostru, și anume analfabetismul, cu toate formele sale. Se poate observa, atât la nivel național, cât și internațional, o alocare mai mare din Produsul Intern Brut pentru înarmare, în detrimentul educației sau sănătății, de exemplu. Și atunci de ce ne mai mirăm, de acest progres al vieții pe pământ, unde primează performanța financiară, lupta pentru supremație și la final omul, cu tot ce presupune acesta – trăiri, sentimente, educație, nevoi etc.

Planeta noastră se confruntă cu provocări fără precedent, dar încă nu este prea târziu pentru a reversa unele tendințe negative, a ne adapta pentru a minimiza daunele, a reface ecosistemele esențiale și a proteja ceea ce încă avem, iar pentru a ne asigura durabilitatea pe termen lung, se impune ca mediul, clima, economia și societatea să fie considerate părți inseparabile ale aceluiași întreg. [6]

În final, aș dori să exprim dorința ca noua etapă de dezvoltare a economiei să situeze omul pe primul loc, să fie o *Economie pentru Oameni* și așa cum Noua Economie presupune o economie bazată pe tehnologie, aceasta să se fundamenteze pe bunăstarea socială și materială a individului, care să conducă la progres, prin respectarea tuturor drepturilor și libertăților omului, dar și a mediului înconjurător.

În loc de concluzii...

„Averea națiunii este aerul sau, apa, solul, pădurile, mineralele, râurile, lacurile, oceanele, frumusețea peisajelor, habitaturile sălbatice și biodiversitatea...toate acestea la un loc. Aceasta este întreaga economie. De aici vin activitatea economică și slujbele. Aceste sisteme biologice susțin averea lumii.” - Gaylord Nelson

Referințe:

1. ACHIM, M., V., VĂIDEAN, V., L., BORLEA, S., N., FLORESCU D., R., MUNTEAN (SLOBODEANU) N., *Democracy and the covid-19 pandemic. A cross-country perspective within cultural context*, International Journal of Business and Society, Numărul 2(22)/2021/ISSN 1511-6670, pp. 546-573.
2. APOSTOL, C., *Coronavirus – a new international economic crisis?*, European Finance, Business and Regulation, EUFIRE 2020, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2020, ISBN online: 978-606-714-599-1, pp. 641-655.
3. APOSTOL, C., *Performance versus welfare*, Conference proceedings The 3rd Economic International Conference „Competitiveness and sustainable development in the context of european integration” organised by Technical University of Moldova, Faculty of Economic Engineering and Business, Chișinău, R. Moldova, 2021, ISBN 978-9975-45-739-2, pp. 171-174.
4. APOSTOL, C., *The impact of policy on the pandemic economy*, JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES, Technical University of Moldova, Chișinău, Vol. IV, no. 1 (2021), ISSN 2587-3490 / E-ISSN 2587-3504, pp. 41 – 46.
5. APOSTOL, C., *The New Economy – progress or regression?*, Culegere de articole științifice XI Edition International Scientific Conference on Accounting, ISCA 2022, Chișinău, R. Moldova, ISBN 978-9975-155-92-2 (PDF), pp. 203-207.

6. BRUYNINCKX, H., *Un mediu sănătos este indispensabil pentru o economie durabilă și o societate echitabilă* [online]. 2019. [accesat 05.10.2022]. Disponibil: <https://www.eea.europa.eu/ro/articles/un-mediu-sanatos-este-indispensabil>.
7. DUMITRAȘ, I., Ș., *Cele 10 boli cauzate de noua tehnologie* [online]. 2020. [accesat 05.10.2022]. Disponibil: <http://www.e-communio.ro/stire10793-cele-10-boli-cauzate-de-noua-tehnologie>.
8. HUZA, A., A., *Zeci de nave care transportă gaz natural lichefiat stau la coadă în largul coastelor europene, nereușind să obțină sloturi de descărcare*, [online]. 2022. [accesat 19.10.2022]. Disponibil: <https://www.stiripesurse.ro/zeci-de-nave-care-transporta-gaz-natural-lichefiat-stau-la-coada-in-largul-coastelor-europene-nereusind-sa-obtina-sloturi-de-descarcare>.
9. LWVWORC.ORG, *Ce este dezvoltarea socio-economică?* [online]. 2022. [accesat 24.09.2022]. Disponibil: <https://lwworc.org/ro/what-is-socio-economic-development?>.
10. SINTEZA, *Impactul tehnologiei asupra dezvoltării* [online]. 2015. [accesat 05.10.2022]. Disponibil: <https://www.revistasinteza.ro/impactul-tehnologiei-asupra-dezvoltarii>.
11. STANCULESCU, C., *Bolile “digitale” ale secolului XXI și dependenta de tehnologie* [online]. 2019. [accesat 05.10.2022]. Disponibil: <https://mythologica.ro/bolile-digitale-ale-secolului-xxi-si-dependenta-de-tehnologie/>.
12. TEȘU, I., *Adolescența digitală. Beneficiile și riscurile tehnologiei în secolul XXI* [online]. 2021. [accesat 05.10.2022]. Disponibil: <https://ziarullumina.ro/societate/analiza/adolescenta-digitala-beneficiile-si-riscurile-tehnologiei-in-secolul-xxi-162021.html>.
13. TOTH, M., *Secretarul general al ONU îi avertizează pe liderii lumii cu privire la riscul unei ierni a nemulțumirii mondiale* [online]. 2022. [accesat 25.09.2022]. Disponibil: <https://www.agerpres.ro/politica-externa/2022/09/20/secretarul-general-al-onu-ii-avertizeaza-pe-liderii-lumii-cu-privire-la-riscul-unei-ierni-a-nemulturnirii-mondiale--982191>.
14. TOWNEND, C., B., *The economics of the disposal of sewage and trade effluents*, Bull World Health Organ, 1959, 20(4), pp. 535–562.
15. UDRESCU, M., *Criza economico-financiară românească – Definiție, caracteristici principale, direcții de redresare* – Revista Română de Statistică – Supliment 1, 2012, pp. 188-194.
16. WIKIPEDIA, *Secolul al XXI-lea* [online]. 2022. [accesat 23.09.2022]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Secolul_al_XXI-lea.